

Helyi identitás és közösségi kohézió megerősítése Sármelléken és Szentgyörgyváron

**A TOP-5.3.1-16-ZA1-2017-00012 azonosítószerű projekt
megvalósítása és tapasztalatai**

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

TARTALOMJEGYZÉK

1. A pályázat áttekintése és összefoglalója	1
2. A projektmegvalósítás bemutatása	2
3. Közösségi felmérés módszertana és eredményei	5
4. Projektcélok és elvárt eredmények	8
5. Közösségi tevékenységek bemutatása	9
6. Partnerség bemutatása	11
7. A projekt során elért eredmények bemutatása	12
8. Általános tapasztalatok	15
9. Zárszó és jövőbeni ajánlások	16

SZÉCHENYI 2020

Közösségfejlesztő, helyi identitást erősítő programsorozat bemutatása

Projekt azonosító: TOP-5.3.1-16-ZA1-2017-00012
Megvalósítás helyszínei: Sármellék és Szentgyörgyvár

1. A pályázat áttekintése és összefoglalója

A projekt megvalósítási időszaka: 2020. augusztus 1. – 2023. július 31.

A „Helyi identitás és kohézió erősítése Sármelléken és Szentgyörgyváron” című, TOP-5.3.1-16-ZA1-2017-00012 azonosítószámú projektet Sármellék Község Önkormányzata vezetésével, Szentgyörgyvár Község Önkormányzatával konzorciumban valósítottuk meg. A két település közötti szoros kapcsolat, valamint a közös hivatal révén a projekt célja a helyi identitás megerősítése, a társadalmi kohézió növelése és a közösségi élet dinamizálása volt.

A Terület- és Településfejlesztési Operatív Program keretében megvalósult projekt fő célja a helyi identitás megerősítése, a lakosság közösségi aktivitásának növelése és a társadalmi kohézió elősegítése volt. A programban megvalósuló rendezvények, felmérések és képzések mind azt a célt szolgálták, hogy a helyi lakosságot aktívan bevonva olyan folyamatokat indítsanak el, amelyek hosszú távon is erősítik a települések önszerveződő képességét és hozzájárulnak a helyi öntudat és közösségi élet fejlődéséhez. A pályázó önkormányzatok célja, hogy növeljék a helyiek jólétét, egészséges környezetet biztosítsanak a lakosok számára, valamint hogy elősegítsék a helyi közösségek megerősödését és a társadalmi összetartozás tudatosabb megélését. Ehhez azonban elengedhetetlen volt a lakosság aktív közreműködése is. A projekt tehát arra törekedett, hogy fokozza a helyiek aktivitását, emelje a lakossági találkozások számát és színvonalát.

A vidéki települések hosszú távú fennmaradásának egyik alapfeltétele egy élhető közösség megléte, amely együttműködésen, bizalmon és a helyi kötődés megerősödésén alapul.

A közösségfejlesztés szükségességét a helyi társadalmi problémák is indokolták. Ezek közé tartozott a közösségfejlesztő szakemberek hiánya, a társadalmi önszerveződés alacsony szintje, az érdekérvényesítés gyengesége, a forráshiányos állandó rendezvények háttérbe szorulása, valamint a társadalmi szolidaritás gyenge működése. A kedvezőtlen társadalmi trendek tovább rontották a helyi kötődés és értékek megbecsülését, és a civil szervezetek ugyan jelen voltak, de az önkormányzatokkal való együttműködésük gyakran korlátozott maradt.

2. A projektmegvalósítás bemutatása

A projekt teljes időtartama 36 hónapot ölelt fel, 2020. augusztus 1-jétől 2023. július 15-ig tartott. A megvalósítás több fázisban, előre ütemezett szakmai terv mentén zajlott, amelynek kiindulópontja egy alapos helyzetelemzés és közösségi felmérés volt. Ez megalapozta a részletes cselekvési terv elkészítését, amelyben meghatároztuk a közösségi fejlesztési folyamat főbb irányait, célcsoportjait és módszertanát.

A projekt során több mint harminc közösségi eseményt, programot és akciót valósítottunk meg, amelyek mind a helyi történelemre, a közösségi hagyományokra, a természetes és épített környezet értékeire, valamint az egyes generációk közötti kapcsolatok erősítésére épültek.

A rendezvények között megtalálhatók voltak egészségmegőrző napok, környezetvédelmi események, közlekedésbiztonsági programok, főzőversenyek, falunapok, kézműves foglalkozások, generációs találkozók, valamint településtörténeti kiállítások is.

A programok lebonyolításában kulcsszerepet töltöttek be a facilitátorok, közösségfejlesztők, akik szakmai támogatást nyújtottak a helyi szereplőknek, és segítettek a közösségi mozgósítást. Fontos szerepük volt továbbá a közösségi interjúk, kerekasztal-beszélgetések és fórumok szervezésében, amelyek révén széles körű lakossági bevonás valósult meg.

A helyi civil szervezetek, intézmények és önkéntesek aktív részvétele nélkülözhetetlen volt a rendezvények sikeres megvalósításához. Az ő hozzájárulásuk jelentős mértékben segítette a közösségi programok színvonalának emelését, a helyi identitás erősítését, valamint új kapcsolódási pontokat teremtett az egyes társadalmi csoportok között.

A megvalósítás szempontjából külön figyelmet fordítottunk arra, hogy minden korosztály számára elérhető és értékes tartalommal bíró programokat kínáljunk. A programokban kiemelt figyelmet kaptak a 60 év feletti, a gyerekek, a fiatal családok, valamint a fiatal felnőttek, ezzel is támogatva a generációk közötti párbeszédet és a közösségi kohézió erősítését.

A projekt kiemelt eleme volt továbbá a települési kommunikációs felületek fejlesztése, a helyi információs pont kialakítása, a közművelődési dokumentumok felülvizsgálata, valamint az önkéntesség és partnerség ösztönzése, amelyek együttesen megalapozták a közösségfejlesztés fenntartható folytatását a fenntartási időszakban is.

A megvalósítás során kiemelten kezeltük az alábbi szakmai feladatokat:

- **Közösségfejlesztési részvétellel megvalósuló felmérés és tervezés**
- **Településtörténeti feltáró tevékenységek:**
 - Sármellék Anno című helytörténeti kiállítás
 - Szentgyörgyvár település történeti kiállítása
- **Közösségi akciók, tevékenységek és események:**
 - „Főzzünk együtt finomat!”
(Sármellék)

- „Kézünkben a jövőnk” környezetvédelmi nap (Szentgyörgyvár)
 - Utcák főzőversenye (Szentgyörgyvár)
 - Lecsófesztivál (Sármellék)
 - „Sármellék, az én kis falum” rajzpályázat (Sármellék)
 - Egészségmegőrző, életmód tanácsadó nap (Szentgyörgyvár)
 - Őszi betakarítás és szőlő ünnepe (Szentgyörgyvár)
 - BAKANCSÚRA (Sármellék)
 - Szeniorok farsangja (Sármellék)
 - Civilek napja és humor est (Sármellék)
 - Szentgyörgyvári piknik – családi kerékpártúra (Szentgyörgyvár)
 - Májusfa állítás (Sármellék)
- **Programok, folyamatok megvalósítása:**
 - Szurkolj Sármellék (mindkét településen) – 3 alkalom
 - Gasztro klub (Sármellék- Szentgyörgyvár) – 3 alkalom
 - Faluszépítők – Együtt lenni, együtt tenni jó! (Sármellék) – 3 alkalom
 - Kulturális rendezvénysorozat (Sármellék, Szentgyörgyvár) – 3 alkalom
 - Tegyük érte közösen! – közösségi akciók (Szentgyörgyvár) – 3 alkalom
 - Generációs napok (Sármellék Szentgyörgyvár) – 3 alkalom
 - **Közlekedésbiztonsági programok:**
 - Tavaszi biciklitúra – Közlekedésbiztonsági nap (Sármellék)
 - 2 keréken Sármelléken – Teljelsítménytúra – Közlekedésbiztonsági nap (Sármellék)
 - Teljesítménytúra, óvodai közlekedésbiztonsági nap (Sármellék)
 - **A helyi nyilvánosság fórumainak megerősítése:**
 - Információs felületek fejlesztése (szórólap, hirdetőtábla)
 - Élményalapú tájékoztatás (Sármellék, Szentgyörgyvár)
 - **Közösségi fórumok, megbeszélések:**
 - Kerekasztal-beszélgetések:
Szentgyörgyvár (6 alkalom),
Sármellék (4 alkalom)

- **Dokumentumok felülvizsgálata:**
 - Közművelődési rendelet, HEP dokumentumok
- **Közösségi információs pont létrehozása:**
 - Helyszín: Sármellék, Zala utca 1-2.
- **Közösségfejlesztési szakember bevonása, képzése és tapasztalatcserék**

A projekt kiemelt figyelmet fordított a közösségfejlesztési folyamat szakmai megalapozására és minőségi biztosítására. Ennek érdekében egy fő közösségfejlesztő szakembert vontunk be, aki nemcsak szakmai irányítóként, hanem a közösség aktív tagjaként is segítette a helyi kezdeményezések megerősödését. A szakember részt vett a közösségfejlesztéshez kapcsolódó országos képzési programokon, amelyek a „Cselekvő közösségek” projekt módszertani útmutatóin alapultak.

A projekt során megvalósított sokrétű tevékenységek hozzájárultak a közösségi identitás erősítéséhez, a generációk közötti kapcsolatok elmélyítéséhez, valamint a települések társadalmi és kulturális fejlődéséhez. A fenntartási időszakban is elköteleztük magunkat az eredmények megtartása és a közösségi élet aktív támogatása mellett.

3. Közösségi felmérés módszertana és eredményei

A projekt előkészítő szakaszában kiemelt szerepet kapott a közösségi igények feltérképezése. A felmérést és tervezést a pályázati felhívás és a Cselekvő Községek szakmai ajánlásai alapján kezdtük meg. Ennek részeként a projekt szakmai vezetője és a közösségfejlesztésben résztvevő munkatársak elsőként tanulmányozták a közösségi felmérések készítéséhez szükséges elméleti és módszertani alapokat.

A gyakorlati munka során közösségi interjúkat készítettünk a célterületeken, amelyek célja az előzetes kutatási eredmények elmélyítése, naprakész információk beszerzése volt a lakosság igényeiről, elképzeléseiről és a közösségi életben fontos szerepet játszó személyek véleményéről.

Az interjúk során újabb interjúalanyokat is bevontunk a helyi véleményvezérek ajánlásai alapján, ezzel kiszélesítve a megszólítottak körét. Ez a folyamat nem csupán adatgyűjtést szolgált, hanem elindított egy közösségi mozgósítást is, amely a projekt egyik első kézzelfogható eredménye volt.

A közösségi beszélgetések sorában az egyik kiemelt eseményre 2020. szeptember 3-án került sor Sármelléken, a Zala utca 1. szám alatti helyszínen, ahol összesen 12 fő vett részt az egyeztetésen. A beszélgetést Matyi Zsuzsanna szakmai vezető moderálta, aki rövid köszöntőjében hangsúlyozta a helyi közösségek összefogásának jelentőségét. Ezt követően ismertette a projekt alapvető céljait, amely Sármellék és Szentgyörgyvár községek együttműködésében valósul meg. A program célja, hogy közösségfejlesztő események és akciók által, a helyi lakosság bevonásával erősítse a helyi identitást és a társadalmi kohéziót.

A közösségi interjúk és megbeszélések során felszínre került, hogy a lakosság igényli a közvetlenebb, személyesebb kommunikációt az önkormányzattal. Többen javasolták a szórólapos tájékoztatás bővítését, valamint a települési hirdetőtáblák korszerűsítését és gyakoribb frissítését. A fiatalabb korosztály részéről felmerült az online kommunikáció fejlesztésének igénye, különösen a digitális csatornák, közösségi média szerepének erősítése.

A jelenlévők értékelték a település jelenlegi programkínálatát, és pozitív példákat is megemlítettek, ugyanakkor egyöntetűen úgy vélték, hogy a közösségi események bővítése tovább erősítené az összetartozás érzését.

Több résztvevő javasolta, hogy gyerekeknek, családoknak és időseknek célzottan szóló, új vagy megújított programok kerüljenek megszervezésre. A leggyakrabban elhangzott programötletek között szerepelt a szabadidős és kulturális rendezvények, hagyományőrző tevékenységek, sportfoglalkozások, valamint kézműves és egészségmegőrző programok iránti igény. Külön kiemelték a sütés-főzéshez, régi mesterségekhez, mint például kenyérsütéshez vagy

tésztakészítéshez kapcsolódó foglalkozásokat, amelyek lehetőséget biztosítanak a generációk közötti együttműködésre is.

Szó esett továbbá az önkéntességről is: több megszólaló tapasztalata szerint jelenleg ugyanazok a személyek vesznek részt az ilyen jellegű feladatokban, ezért javasolták az önkéntesség népszerűsítését új célcsoportok megszólításával. A rendezvények megújításának igénye is megjelent, ugyanakkor fontosnak tartották a hagyományos események értékeinek megőrzését. A közlekedésbiztonsági programok ötletét a jelenlévők kedvezően fogadták, különösen a gyermekek és fiatalok számára történő célzással.

A találkozó végén a résztvevők közösen fogalmaztak meg alapelveket a kérdőív összeállításához. Fontos szempont volt, hogy az egyes kérdések mérhető, számszerűsíthető válaszokat adjanak, melyek alapján releváns következtetések vonhatók le. Az esemény során tehát nemcsak új ismeretek kerültek felszínre, hanem a lakosság aktív közreműködésével elindult egy olyan folyamat, amely a későbbi közösségfejlesztési lépések számára is megalapozó erejűvé vált.

A kitöltött kérdőívek feldolgozásakor külön figyelmet fordítottunk arra, hogy az adatokat településenként külön is elemezzük, ezáltal az esetleges egyenlőtlenségek, eltérő helyi viszonyok is kirajzolódhassanak.

Az így nyert adatokat összesítettük, és következtetéseket vontunk le a projekt további tervezési és megvalósítási szakaszaihoz. külön figyelmet fordítottunk arra, hogy az adatokat településenként külön is elemezzük, ezáltal az esetleges egyenlőtlenségek, eltérő helyi viszonyok is kirajzolódhassanak. Az így nyert adatokat összesítettük, és következtetéseket vontunk le a projekt további tervezési és megvalósítási szakaszaihoz.

4. Projektcélok és elvárt eredmények

A projekt meghatározó célja az volt, hogy növelje a helyi lakosság közösségi aktivitását, erősítse a településhez való tartozás érzését, valamint előbb közösségi kapcsolatokat alakítson ki. A projekt hozzájárult az önkéntesség kultúrájának erősítéséhez is, lehetőséget teremtve arra, hogy a lakosok aktív alakítói legyenek a helyi tér kialakításának és fejlesztésének. A projekt várakozásai között szerepelt, hogy legalább huszonöt különböző programot valósítson meg, amelyek legalább a lakosság tizedét elérik. További célkitűzés volt civil szervezetek és egyházak bevonása a tervezési folyamatokba.

A projekt megvalósítása során sikeresen több mint harminc különféle program és közösségi akció jött létre. Ezek között szerepeltek hagyományőrző események, mint például a régi mesterségeket felelevenítő foglalkozások (kenyérsütés, tésztakészítés), tematikus családi napok, kulturális rendezvények – köztük népzenei és néptánc előadások – valamint szabadidős programok, mint kézműves foglalkozások, sportversenyek és egészségnapok.

Ezen kívül közlekedésbiztonsági programokat is szerveztünk, különösen a gyermekek és fiatalok számára, amelyek célja a balesetmegelőzés, a biztonságos közlekedési magatartás formálása volt. Több generációt is összekapcsoló események is megvalósultak, ahol az idősek és fiatalabbak együtt vehettek részt kreatív, közösségi élményekben.

A programsorozat minden esetben figyelembe vette a helyi közösség javaslatait és igényeit, így alakult ki egy olyan rendezvénystruktúra, amely széles társadalmi réteget szólított meg. Az új programok közül számos olyan volt, amely azóta is folytatódik, vagy beépült a helyi éves eseménynaptárba. A lakosság visszajelzései alapján egyértelművé vált, hogy ezek a kezdeményezések valóban hozzájárultak a közösségi élet pezsdítéséhez, a helyi identitás erősítéséhez, valamint a társadalmi összetartozás érzésének elmélyítéséhez.

A projekt meghatározó célja az volt, hogy növelje a helyi lakosság közösségi aktivitását, erősítse a településhez való tartozás érzését, valamint élőbb közösségi kapcsolatokat alakítson ki. A projekt hozzájárult az önkéntesség kultúrájának erősítéséhez is, lehetőséget teremtve arra, hogy a lakosok aktív alakítói legyenek a helyi tér kialakításának és fejlesztésének. A projekt várakozásai között szerepelt, hogy legalább huszonöt különböző programot valósítson meg, amelyek legalább a lakosság tizedét elérik. További célkitűzés volt civil szervezetek és egyházak bevonása a tervezési folyamatokba.

5. Községi tevékenységek bemutatása

A projekt fő célkitűzése az volt, hogy Sármellék és Szentgyörgyvár településeken erősítse a helyi közösségek működését, előmozdítsa az állampolgári részvételt, valamint támogassa a társadalmi kohézió és a helyi identitás tartós megerősítését. A programok és akciók azt a célt szolgálták, hogy a lakosság bevonásával – különös tekintettel az ifjúságra, az idősekre, a civil közösségekre – erősítsék az összetartozás élményét, a közös értékek mentén történő együttműködést, és ezzel egy élhetőbb, aktívabb települési közösséget hozzanak létre.

A célkitűzések az alábbi főbb területekre koncentráltak:

- A közösségi részvétel és a társadalmi szerepvállalás növelése;
- A helyi közösségek közötti kapcsolatok elmélyítése, párbeszéd és együttműködés ösztönzése;
- A helyi értékek és hagyományok tudatosítása és újraértelmezése;
- Különböző generációk és társadalmi rétegek közötti kapcsolatépítés támogatása;
- Községi terek és fórumok megerősítése, valamint új községi alkalmak kialakítása;
- A közlekedésbiztonság, környezeti felelősségvállalás és egészségtudatosság népszerűsítése.

A megvalósított programok e célok mentén születtek meg: például a "Sármellék Anno" és a „Szentgyörgyvár történeti kiállítása" hozzájárultak a helyi történelmi tudat elmélyítéséhez; az olyan közösségi akciók, mint a „Főzzünk együtt finomat!", a „Lecsófesztivál" vagy az „Utcák főzőversenye" elősegítették a társadalmi kapcsolatok elmélyítését.

Az "Egészségmegőrző, életmód tanácsadó nap", a "Szentgyörgyvári piknik – családi kerékpártúra", valamint a "Bakancstúra" az egészségtudatos életmód népszerűsítéséhez járultak hozzá. A "Faluszépítők" programsorozat, a "Tegyünk érte közösen" közösségi akciók, valamint a "Szurkolj Sármellék" kezdeményezések közösségi összefogást és önkéntességet támogattak. A "Generációs napok" és a "Szeniorok farsangja" a különböző korosztályok közötti párbeszédet és kapcsolatot mélyítették el.

A projekt elvárt eredményei az alábbiak mentén váltak mérhetővé:

- Új közösségi kezdeményezések születése (pl. Gasztro Klub, Kulturális rendezvénysorozat, Civil napok);
- Növekvő civil aktivitás, partnerségek megerősödése;
- A helyi lakosság körében érzékelhetően nőtt az érdeklődés a helyi múlt, hagyományok, értékek iránt;
- Jelentős szemléletformálás történt a környezettudatosság és a közlekedésbiztonság terén (pl. Közlekedésbiztonsági napok, teljesítménytúrák);
- Egy közösségi információs pont létrehozása és működtetése valósult meg;
- Közösségi dokumentumok felülvizsgálatával (pl. HEP, közművelődési rendelet) megteremtődött a fenntartható közösségfejlesztés adminisztratív háttere is.

A lakosság visszajelzései alapján egyértelműen kijelenthető, hogy a programok sikerrel támogatták a projekt célkitűzéseit.

A részvétel szintje, az önkéntes bekapcsolódások száma, valamint a pozitív lakossági attitűdváltozás egyaránt mutatták, hogy a közösségfejlesztés folyamatainak elindítása hosszú távon is hatással lesz a települések életére.

6. Partnerség bemutatása

A projekt megvalósítása során a partnerségi együttműködés meghatározó szerepet játszott a célok elérésében. A projektet Sármellék Község Önkormányzata konzorciumi formában, Szentgyörgyvár Község Önkormányzatával közösen valósította meg. A két település közötti szoros kapcsolatra, a közös hivatal működésére, valamint a közös társadalmi, kulturális és infrastrukturális adottságokra épülő partnerség kiváló alapot biztosított a közösségfejlesztési folyamatok elindításához és fenntartásához.

A partnerség fő jellemzői:

- **Közös tervezés és döntéshozatal:** A projekt előkészítési szakaszában mindkét önkormányzat aktívan részt vett a célkitűzések meghatározásában, valamint a beavatkozási pontok és prioritások kijelölésében. A megvalósítás során folyamatos egyeztetés és közös döntéshozatal jellemezte az együttműködést.
- **Kölcsönös erőforrás-megosztás:** A humán és infrastrukturális erőforrásokat a partnerek megosztották, lehetővé téve, hogy a kisebb települési kapacitások ellenére is magas szakmai színvonalon valósulhassanak meg a programok.
- **Közös megvalósítási struktúra:** A projekt során kialakított szakmai stáb – beleértve a közösségfejlesztőt, a koordinátorokat és az adminisztratív munkatársakat – mindkét település tevékenységeit támogatta, biztosítva a módszertani egységességet és a hatékony lebonyolítást.
- **Civil és lakossági együttműködések:** A projekt során nemcsak az önkormányzatok közötti partnerség volt meghatározó, hanem a helyi civil szervezetekkel, kulturális közösségekkel, oktatási intézményekkel, egyházakkal és aktív lakossági csoportokkal való együttműködés is. Kiemelendő a helyi egyesületek, klubok, valamint a helyi

lakosság aktív részvétele a programok megvalósításában, lebonyolításában és utóéletében.

- **Szakmai partnerségek és tapasztalatcsere:** A projekt során sor került tapasztalatcsere más települések közösségfejlesztési szakembereivel is, amely hozzájárult a módszertani fejlődéshez és a jó gyakorlatok átvételéhez.

A projekt partnerségi rendszere hozzájárult a hosszú távon is működőképes közösségi együttműködések megerősítéséhez, a közös cselekvés kultúrájának kialakításához, valamint a helyi társadalmi kohézió elmélyítéséhez. A partneri kapcsolatok nemcsak a projekt időszakában voltak aktívak, hanem megalapozzák a jövőbeni közösségi kezdeményezések fenntarthatóságát is.

7. A projekt során elért eredmények bemutatása

A projekt eredményei több szinten és dimenzióban is értelmezhetők. Egyrészt számszerűsíthető módon is igazolható, hogy a projekt célkitűzései teljesültek: a megvalósított programok száma meghaladta az előzetesen vállalt mennyiséget, és a résztvevők száma is folyamatosan nőtt. Összesen több mint harminc közösségi esemény és akció valósult meg, amelyek minden generációt megszólítottak, a gyerekektől az idősekig, a családosoiktól az egyedül élőkig.

Ezek között szerepelt például az „Egészségmegőrző, életmód tanácsadó nap”, a „Múltidéző – közösségi értéktárás” vagy a „Biztonságos közlekedés – közös felelősség” program. Ezek a kezdeményezések nemcsak egyszeri rendezvényekként funkcionáltak, hanem hosszabb távon is hatással voltak a helyi közösségre: új kapcsolatok születtek, nőttek az önkéntes aktivitási arányok, és a helyi identitás megerősödéséről számos pozitív visszajelzés érkezett a lakosság részéről.

A közösségi interjúk, beszélgetések és kérdőíves felmérések alapján sikerült azonosítani a legfontosabb helyi problémákat, és ezekre célzott válaszokat adni a programok tervezésével. A lakosság aktív részvétele a programokban azt is jelezte, hogy a közösség érett és nyitott az együttműködésre, ami a fenntarthatóság szempontjából különösen fontos. A rendezvényeken történő részvétel során olyan együttműködések alakultak ki, amelyek a projekt zárását követően is folytatódtak, és újabb közösségi kezdeményezésekhez adtak alapot.

A projekt egyik nem számszerűsíthető, ám annál jelentősebb eredménye a közösségi tudatosság növekedése volt. A résztvevők magabiztosabban véleményezték településük jövőjét, aktívabban vállaltak szerepet a közös ügyekben, és sok esetben önszerveződő módon is folytatták a közösségi tevékenységeket.

Összességében elmondható, hogy a projekt jelentős pozitív változásokat indított el a helyi közösségek életében, és megalapozta egy élő, aktív és együttműködő közösség hosszú távú fennmaradását.

Részvételi adatok összefoglalója

A „Helyi identitás és közösségi kohézió megerősítése Sármelléken és Szentgyörgyváron” című projekt három év alatt összesen 2614 főt ért el közösségi programokon keresztül, melyből 1436 fő nő volt. A programokba összesen 618 hátrányos helyzetű személy kapcsolódott be, közülük 339 nő. A részvételi adatok azt mutatják, hogy a projekt hatékonyan szólította meg a különböző társadalmi csoportokat, és különös figyelmet fordított a nők és hátrányos helyzetűek bevonására.

2020 – Alapozó év, közösségi igényfelmérés és első aktivizáló programok

A projekt első évében 409 fő vett részt a különböző programokon, melyek elsősorban a közösségi interjúk, beszélgetések, felmérések és egy nagy volumenű főzőesemény köré szerveződtek. A „Főzzünk együtt finomat” program 230 főt mozgató meg egyedül, melyből 122 nő volt. Emellett 95 hátrányos helyzetű lakos is bekapcsolódott, közülük 53 nő. Már ebben az évben megfigyelhető volt a lakosság aktív érdeklődése és együttműködési hajlandósága.

2021 – Rendszeres események és tematikus napok éve

A második évben a részvétel tovább emelkedett: összesen 534 fő vett részt programokon, köztük 274 nő. A legnagyobb rendezvény a Lecsófesztivál volt, 200 fő részvételével. Jelentős volt az önkéntes részvétel is a „Szurkolj Sármellék” programsorozat és a „Faluszépítők – Együtt lenni, együtt tenni jó!” kezdeményezések során.

Ebben az évben 123 hátrányos helyzetű személy vett részt a programokon (63 nő), ami bizonyítja, hogy sikeresen szólítottuk meg ezt a célcsoportot is.

2022 – Kiemelkedően magas részvétel, sokszínű programkínálat

Ez az év hozta a legnagyobb lakossági aktivitást: 1100 fő vett részt a közösségi eseményeken, melyek közül kiemelkedett a „Több generációs csoportok találkozója”, ahol 500 fő vett részt, ebből 265 nő. Ugyanebben az évben került megrendezésre a „Sármellék Anno” kiállítás, az „Egészségmegőrzés és életmódtanácsadó nap”, illetve a „Szentgyörgyvár településtörténeti kiállítás”, amelyek újabb rétegeket vontak be a közösségi tevékenységekbe. A hátrányos helyzetűek részvétele 263 fő volt, ebből 137 nő.

2023 – Megerősítő év, záró események és közös ünnepek

A záró évben 571 fő csatlakozott a programokhoz, köztük 358 nő. Több esemény is jelentős közösségi élményt kínált, például a „Torta- és süteménysütő nap”, a „Szeniorok farsangja” vagy a „Múltunk a jövőnk – 3 generációs családi és gyereknap”, amely utóbbi szintén elérte a 150 fős részvételt. A hátrányos helyzetűek közül 137 fő vett részt ebben az évben, ebből 86 nő. A résztvevők visszajelzései alapján ezek az események tovább erősítették az összetartozás érzését és a közösségi élményeket.

Összegzés: A projekt teljes időszaka alatt elért részvételi számok egyértelműen mutatják, hogy sikerült erősíteni a közösségi aktivitást és bevonni a lakosság széles rétegeit. A programok magas látogatottsága, a nők arányos képviselete (közel 55%) és a hátrányos helyzetűek folyamatos részvétele azt mutatja, hogy a tervezett célcsoportokat valóban elértük. A részvételi adatok tükrözik a közösségi élet megújulását és a projekt fenntarthatóságához szükséges helyi elköteleződés kialakulását.

8. Általános tapasztalatok

A projekt megvalósítása során szerzett tapasztalatok összességében rendkívül pozitívak és tanulságosak voltak. Az egyik legfontosabb megfigyelés az volt, hogy a helyi közösségek aktív bevonása, folyamatos tájékoztatása és részvételük biztosítása alapvetően befolyásolja egy közösségi projekt sikerességét. A lakosság részéről érkező nyitottság és érdeklődés jól mutatta, hogy valós igény mutatkozik az ilyen típusú programokra, és hogy a megfelelően megszólított közösség képes önmagát is szervezni, mozgósítani.

Különösen fontos tanulság volt az is, hogy a közösségfejlesztés hosszú távon fenntartható eredményeihez a rendszeres és hiteles kommunikáció, az átlátható működés, valamint az élményszerű programok szükségesek. Az események szervezése során a helyi sajátosságokra és igényekre építettünk, így nem sablonos rendezvények, hanem valóban a közösség által formált és sajátként megélt események valósultak meg.

Számos új kapcsolat és együttműködés született, amelyek a projekt lezárulta után is tovább élnek. A civil szféra, az önkormányzatok, az oktatási intézmények, valamint az egyházi és kulturális szereplők között létrejött partnerségek stabilabb, összetartóbb társadalmi hálót eredményeztek. Az önkéntesség szerepe szintén kiemelendő: több program esetében is meghatározó volt a lakosság közvetlen részvétele és kezdeményezőkézsége.

Végül, de nem utolsósorban, megerősítést nyert, hogy a közösségfejlesztés nem csupán eszköz egy adott probléma megoldására, hanem önmagában is érték: elősegíti az identitásépítést, a társadalmi szolidaritást, valamint az egészséges, élhető települések kialakulását. A projekt folyamán megtapasztalt együttműködés és közös cselekvés élménye hosszú távon meghatározza a helyi közösségek jövőjét, és remélhetőleg újabb hasonló kezdeményezésekhez is inspirációt nyújt.

9. Zárszó és jövőbeni ajánlások

A „Helyi identitás és kohézió erősítése Sármellék és Szentgyörgyvár településeken” projekt lezárása nem a folyamat végét, hanem egy új szemlélet kezdetét is jelenti. A megvalósult programok, az elindított párbeszéd, valamint a közösen megélt élmények hosszú távon meghatározzák a települések társadalmi szövetét. A projekt bebizonyította, hogy a közösségek képesek az önszerveződésre, az együttműködésre és arra is, hogy közösen válaszoljanak a kihívásokra.

A jövőre nézve az alábbi ajánlások megfogalmazása indokolt:

- Érdemes továbbra is fenntartani és fejleszteni a kialakított partnerségi hálót, különös tekintettel az önkéntesekre, civil szervezetekre és oktatási intézményekre.
- A közösségi párbeszéd rendszeressé tétele segítheti a lakossági igények és ötletek gyorsabb beépítését a fejlesztési tervekbe.
- A fiatalabb generációk aktív bevonása, számukra vonzó és tartalmas programokkal, hosszú távon biztosítja a közösség utánpótlását.

- Érdemes hangsúlyt fektetni a digitális kommunikációra, például a települési weboldalak, közösségi média és hírlevelek rendszeres és céltudatos használatára.
- A hagyományőrző és identitáserősítő programok mellett új, innovatív kezdeményezések bevezetése is javasolt, amelyek reagálnak a modern társadalmi és kulturális trendekre.

A projekt eredményeire építve bízhatunk benne, hogy a közösségi élet továbbra is fejlődni fog, és a kialakult jó gyakorlatok inspirációként szolgálnak más térségek számára is.